ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ
KOHARIK GAZAROSSIAN

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

դաշնակի, ջութակի եւ թաւջութակի համար

ARMENIAN LITURGY

for Piano, Violin and Cello

KOHARIK GAZAROSSIAN

ARMENIAN LITURGY
for Piano, Violin and Cello

Edited by
HAIG AVAKIAN

Cairo 2005

ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ
դաշնակի, ջութակի եւ թաւջութակի համար

Խմբագրութիւն՝
ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

Գահիրէ 2005

Այս հատորը լոյս կը տեսնէ
Գահիրէի Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան
«Սաթենիկ Ճ. Չագըր հիմնադրամ»-ին մեկենասութեամբ

Տպագրութիւն՝ Նուպար Տպագրատուն

Բառերու եւ ծայնանիշերու շարուածք եւ էջադրում՝
Հայկ Աւագեան

دار نوبارللطباعة
رقم الإيداع :٢٠٠٥/٤٠٣٠

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կու գամ խորին շնորհակալութիւններս յայտնելու Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի վարչութեան՝ որ ընդունեց հոգալ տպագրութեան ծախսերը։

Յատուկ շնորհակալութիւն տիկ. Սօնա Պետրոսեանին (Փարիզ)՝ որ տրամադրեց Գ. Ղազարոսեանի ձեռագիրը եւ թոյլատրեց անոր տպագրութիւնը։

Հ. Ա.

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ

Ըլլալով բարձրահմուտ դաշնակահարուհի՝ Գոհարիկ Ղազարոսեանի (Կ. Պոլիս, 21 Դեկտեմբեր 1907 – Փարիզ, 29 Հոկտեմբեր 1967) ստեղծագործական ժառանգութեան գլխաւոր մասը, բնականաբար, պիտի կազմէր դաշնակի գործերը, որոնք կը բովանդակեն բազմաթիւ նուագաշարեր, մանրանուագներ եւ երկու քոնչերթօ: Սակայն ոչ նուազ հետաքրքրութիւն կը ներկայացնեն նաեւ իր միւս գործերը՝ ջութակի եւ դաշնակի, թաւջութակի եւ դաշնակի, սրինգի եւ դաշնակի, եռանուագի (դաշնակ, ջութակ եւ թաւջութակ, եւ դաշնակ, սրինգ եւ ջութ), լարային քառանուագի, հնգանուագի (օպոյա եւ լարային քառանուագ, եւ սրինգ եւ լարային քառանուագ), երգեհոնի համար, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ մեներգներ եւ խմբերգներ՝ տարբեր նուագարաններու նուագակցութեամբ, եւ միակ թատերապարը (ballet)՝ *Մօր մը պատմութիւնը*:

Իբրեւ Ղազարոսեանի ստեղծագործութիւններու հրատարակութեան առաջին փուլ՝ կը ձեռնարկեմ գործիքային երաժշտութեան փոքր կտաւի լիակատար գործերուն քննական խմբագրութեան (critical edition), յոյս ունենալով այնտեղ բացայայտել խորիմաց, նրբազգաց, վսեմ իմացականութեամբ օժտուած երաժշտահանի մը ցարդ անյայտ մնացած յատկանիշները:

Այստեղ լոյս տեսած ստեղծագործութեան ձեռագիրը կը պահուի տիկ. Սօնա Պետրոսեանի մօտ, Փարիզ, որ գայն ժառանգած է իր հօրաքոյրէն՝ Գոհարիկ Ղազարոսեանէն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ
LITURGIE ARMÉNIENNE

Դաշնակի եռանուագի համար յօրինուած այս գործը կազմուած է երկու շարժումէ (mouvement), որոնք յաջորդաբար հիմնուած են հետեւեալ երկու շարականներու մեղեդիներուն վրայ.

1.-*Կանոն Աստուածայայտնութեան ճրագալոյցի*՝ Օրհնութիւն «Ուրախացիր սրբուհի»:

2.-*Կանոն Աստուածայայտնութեան Ա. աւուրն*՝ Հարց «Անսկիզբն էակից» («Ծնծութեամբ տօնեսցուք»):

Օգտագործուած է գեղեցիկ բազմամեղեդայնութիւն: «Ուրախացիր սրբուհի»-ին մէջ ջութակը հատած 5-ին մուտք կը գործէ խորագրեալ շարականի եղանակով, իսկ դաշնակը կը սկսի *Կանոն Աստուածայայտնութեան ճրագալոյցի*՝ Հարց «Որ դասուց երկնաւորաց» շարականով: «Անսկիզբն էակից»-ին հիմնանիւթը (theme) կը նուագէ թաւջութակը հատած 7-ին, ջութակը հատած 5-ին կը սկսի *Կանոն Աստուածայայտնութեան ճրագալոյցի*՝ Ճաշու «Զանճառելի լուսոյ մայր» շարականը, իսկ դաշնակը ստեղծագործութիւնը կը նախաբանէ *Կանոն Աստուածայայտնութեան ճրագալոյցի* Գործք Տեառնով:

Հիմնանիւթերը քաղուած են Եղիա Տնտեսեանի *Շարական ձայնագրեալ*էն[1] եւ ենթարկըուած են ազատ զարգացումի:

Ստեղծագործութեան յօրինումին թուականը կը մնայ անյայտ:

Կանոն Աստուածայայտնութեան ճրագալոյցի՝ Օրհնութիւն «Ուրախացիր սրբուհի», Հարց «Որ դասուց երկնաւորաց», Մեծացուսցէ «Ուրախացիր Աստուածածին», Ողորմեա «Անկանիմք առաջի քո», Ճաշու «Զանճառելի լուսոյ մայր», *Կանոն Աստուածայայտնութեան Ա. աւուրն*՝ Հարց «Անսկիզբն էակից» («Ծնծութեամբ տօնեսցուք») եւ Գործք եւ *Կանոն Աստուածայայտնութեան Բ. աւուրն*՝ Օրհնութիւն «Այսօր բանն ի հօրէ» շարականները իբրեւ երգաշար՝ մեներգի համար դաշնակի նուագակցութեամբ, Ղազարոսեան լոյս ընծայած է 1948-ին, *Հասկ* տարեգիրքին մէջ եւ ձօնած «Նորին Ս. Օծութիւն Շնորհազարդ Գարեգին Ա. Կաթողիկոսի Մեծի Տանն Կիլիկիոյ»[2]: Նախապէս, «Որ դասուց երկնաւորաց», «Անկանիմք առաջի քո» եւ «Անսկիզբն էակից»-ի Գործքը՝ փոխադրելով ձախ ձեռքի դաշնակի կամ երգեհոնի, տպագրած է 1946-ին *Հասկ*ին մէջ[3]: «Որ դասուց երկնաւորաց»-ը եւ «Անըսկիզբն էակից»-ի Գործքը մշակած է նաեւ երկձեռն դաշնակի համար[4]:

Յօրինած է նաեւ նոյն ութ շարականներուն ջութակի եւ դաշնակի[5] եւ սրինգի եւ դաշնակի տարբերակները[6]:

Ձեռագիրներուն մէջ կը գտնուին նաեւ նոյն շարականներուն մեներգի, սրինգի եւ դաշնակի, եւ մեներգի, ջութակի եւ դաշնակի տարբերակներ:

Դաշնակի եռանուագին ձեռագիրը հետեւեալն է.

Խորագիր՝ Liturgie arménienne: I Choral “Réjouis-toi, o vierge saine”, II Choral “Fêtons avec joie” [Հայկական ծիսերգութիւն. Ա.-Շարական «Ուրախացիր սրբուհի», Բ.-Շարական «Ցնծութեամբ տօնեսցուք»]: Հեղինակ՝ Coharik Gazarossian: Երաժշտական կազմ՝ դաշնակ, ջութակ, թաւջութակ: Թուական՝ անթուակիր: Թերթ՝ 4: Գրիչ՝ Գ. Ղազարոսեան: Գրչատեսակ՝ սեւ մելան: Մեծութիւն՝ 24.6x33.3 սմ.:

Հայերէն ընդհանուր խորագիրի բացակայութեան պատճառով, *Հայկական ծիսերգութիւն* խորագիրը աւելցուած է իմ կողմէս: Ձեռագիրի ներքին էջերուն մէջ նշուած են շարականներուն հայերէն խորագիրները՝ «Ուրախացիր սրբուհի» եւ «Անսկիզբն էակից»:

ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.-*Տե՛ս* Եղիա Մ. Տնտեսեան, *Շարական ձայնագրեալ*, Ա. մաս, Իսթանպօլ, 1934:

2.-*Տե՛ս* Գոհարիկ Ղազարոսեան, «Շարականք դաշնաւորեալք», *Հասկ*, հայագիտական տարեգիրք, Ա. տարի, 1948, Անթիլիաս, էջ 161-176:

3.-*Տե՛ս Հասկ* ամսաթերթ, Անթիլիաս, Սեպտեմբեր-Հոկտեմբեր 1946, ԺԵ. տարի, թիւ 9-10, էջ 287-289. Գոհարիկ Ղազարոսեան, *Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար*, Գահիրէ, 2005. Գոհարիկ Ղազարոսեան, *Ստեղծագործութիւններ երգեհոնի համար*, Գահիրէ, 2005:

4.-*Տե՛ս* Գոհարիկ Ղազարոսեան, *Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար*, Գահիրէ, 2005:

5.-*Տե՛ս* Գոհարիկ Ղազարոսեան, *Ստեղծագործութիւններ ջութակի եւ դաշնակի համար*, Գահիրէ, 2005:

6.-*Տե՛ս* Գոհարիկ Ղազարոսեան, *Ստեղծագործութիւններ սրինգի եւ դաշնակի համար*, Գահիրէ, 2005:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ARMENIAN LITURGY

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ
LITURGIE ARMÉNIENNE

Գոհարիկ Ղազարոսեան
Koharik Gazarossian

1.-Ուրախացիր սրբուհի
1.-Réjouis-toi, o Vierge Sainte

Ծանր եւ հոգեշունչ

Violin

Cello

Ծանր եւ հոգեշունչ

Piano

3

5

7

9

11

13

16

19

22

25

29

pp

32

35

37

2.–Անսկիզբն էակից (Ցնծութեամբ տօնեսցուք)
2.-Fêtons avec joie

Ծանր եւ վեհօրէն

Ծանր եւ վեհօրէն

3

p

6

p espressivo

8

10

12

espressivo

15

8va

17

8va

19

8va

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
INDEX

ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
«Սաքենիկ Ճ. Չագըր հիմնադրամ»

ՏԻԳՐԱՆ ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

1.-*Սուրբ, սուրբ եւ Հայր մեր*, 1999
2.-*Արշակ Բ.*, օփերա, 2000
  ա.-Երգի եւ դաշնակի համար
  բ.-Նուագագրութիւն
  գ.-Նուագախումբի նուագարանները առանձին (24 հատոր)
3.-*Աւէ Մարիա*, 2000
4.-*Կատրթ*, ջութակի, թաւջութակի, դաշնակի եւ հարմոնիումի համար, *Զորս փիւկ*, լարային եռանուագի եւ քառանուագի համար, 2000
5.-*Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար*, 2005
6.-*Մեներգներ եւ խմբերգներ դաշնակի նուագակցութեամբ*, 2005
7.-*Ստեղծագործութիւններ նուագախումբի համար*, 2005
8.-*Ստեղծագործութիւններ փողային նուագախումբի համար*, 2005
9.-*Յաւերժ շարժում*, դաշնակի եւ նուագախումբի համար, 2005

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԿԱՐԱ-ՄՈՒՐՁԱ

Դաշնակի ստեղծագործութիւններ, 2000

ՄԱԿԱՐ ԵԿՄԱԼԵԱՆ

Դաշնակի ստեղծագործութիւններ, 2000

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍՊԵՆԴԻԱՐԵԱՆ

Գուշակուհին, քառաձեռն դաշնակի համար, 2000

ԱՐՔԱՏԻ ՔՈՒԿԷԼ

Էջեր ալպոմէն եւ Հայկական պար, դաշնակի համար, 2000

ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ

Album of Selected Recordings of Aram Khachaturian's Works, 2004

ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

1.-*Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար*, 2005
2.-*Ստեղծագործութիւններ ջութակի եւ դաշնակի համար*, 2005
3.-*Ստեղծագործութիւններ թաւջութակի եւ դաշնակի համար*, 2005
4.-*Ստեղծագործութիւններ սրինգի եւ դաշնակի համար*, 2005
5.-*Ստեղծագործութիւններ երգեհոնի համար*, 2005
6.-*Ստեղծագործութիւններ լարային քառանուագի համար*, 2005
7.-*Հայկական ծիսերգութիւն*, դաշնակի, ջութակի եւ թաւջութակի համար, 2005
8.-*Ռոմանս, Կարօտի երգ*, դաշնակի, սրինգի եւ ջութի համար, 2005
9.-*Ութ փոփոխակ Կոմիտաս Վարդապետի ժողովրդական եղանակի վրայ*, սրինգի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005
10.-*Պատարագ, Նախաբան*, օպուայի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005

Հասցէ՝
Armenian General Benevolent Union
15, Emad El-Din Street
Cairo - 11111
Egypt

ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ
KOHARIK GAZAROSSIAN

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ
դաշնակի, ջութակի եւ թաւջութակի համար

ARMENIAN LITURGY
for Piano, Violin and Cello

Խմբագրութիւն՝
ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

Edited by
HAIG AVAKIAN

ՋՈՒԹԱԿ

VIOLIN

Գահիրէ 2005

Cairo 2005

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ
LITURGIE ARMÉNIENNE

Գոհարիկ Ղազարոսեան
Koharik Gazarossian

1.–Ուրախացիր սրբուհի
1.-Réjouis-toi, o Vierge Sainte

Ծանր եւ հոգեշունչ

2.–Անսկիզբն էակից (Ցնծութեամբ տօնեսցուք)

2.-Fêtons avec joie

Ծանր եւ վեհօրէն

4

p

8

12

espressivo

15

18

ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ
KOHARIK GAZAROSSIAN

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ
դաշնակի, ջութակի եւ թաւջութակի համար

ARMENIAN LITURGY
for Piano, Violin and Cello

Խմբագրութիւն՝
ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

Edited by
HAIG AVAKIAN

ԹԱՒՋՈՒԹԱԿ

CELLO

Գահիրէ 2005

Cairo 2005

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ
LITURGIE ARMÉNIENNE

Գոհարիկ Ղազարոսեան
Koharik Gazarossian

1.-Ուրախացիր սրբուհի
1.-Réjouis-toi, o Vierge Sainte

Ծանր եւ հոգեշունչ

2.–Անսկիզբն էակից (Ցնծութեամբ տօնեսցուք)
2.-Fêtons avec joie
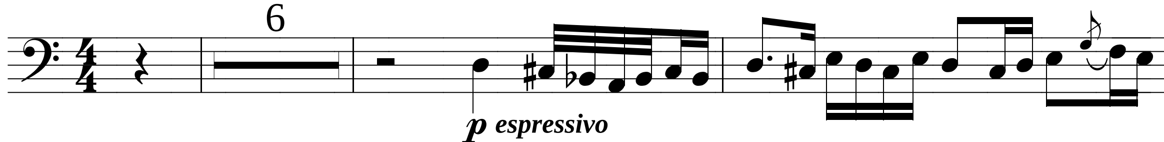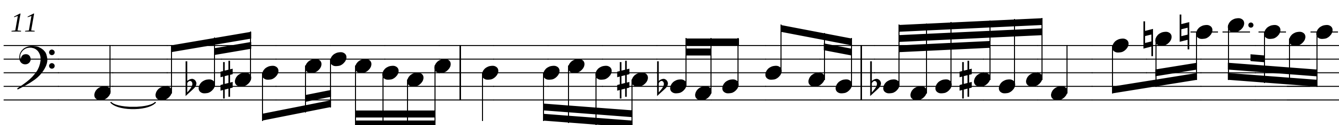
Տանր եւ վեհօրէն

